

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ**
з курсу «КОНТРОЛІНГ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ»
для студентів освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Тема 1. Концепція контролінгу.

Питання для обговорення:

1. Де і коли зародився термін контролінг ?
2. Коротко охарактеризуйте основні постулати сучасної філософії контролінгу.
3. В чому полягає зміст підходу до розгляду суті контролінгу як управлінського інструменту ?
4. Дайте коротку характеристику основних завдань контролінгу з позиції сучасного управлінського інструменту.
5. Розкрийте мету і суть основних управлінських завдань за умови застосування інструментального підходу до процесу управління діяльністю на основі контролінгу.
6. Поясніть суть сучасної парадигми контролінгу.
7. Коротко поясніть альтернативні тлумачення змісту терміну контролінг.
8. Дайте своє розуміння змісту контролінгу.

Тема 2. Класифікація та поведінка витрат.

Питання для обговорення:

1. Чи справедливе твердження, що управлінський контроль – це фаза процесу управління ?
2. Що таке «система управлінського контролю» ?
3. Що таке «центр відповідальності» ?
4. Яка категорія витрат для процесу управлінського контролю є найбільш значущою ?
5. Чи можна стверджувати, що усі види витрат, що виникають в цьому центрі відповідальності, підконтрольні менеджерів цього підрозділу ?
6. Наведіть приклади достовірних витрат ?
7. Як можна впливати на достовірні витрати ?

8. Чим змінювані витрати відрізняються від достовірних, якщо і ті, і інші є підконтрольними ?
9. Як можна впливати на змінювані витрати ?
10. Чи справедливо вважати немінучі витрати безумовно підконтрольними ?
11. Чи виправдано твердження деяких авторів, що поділ витрати на змінні і постійні потрібний тільки для калькуляції собівартості ?

Тема 3. Системи і методи калькулювання витрат.

Питання для обговорення:

1. Дайте визначення поняттям “калькулювання”, “об’єкт витрат”.
2. Що таке система виробничого обліку.
3. Цілі калькулювання.
4. Підходи до встановлення ставок розподілу накладних витрат.
5. Методи розподілу витрат та їх застосування.
6. Калькулювання за замовленнями.
7. Калькулювання за процесами.
8. Калькулювання повних витрат.
9. Калькулювання змінних витрат.
10. Концепція маржинального доходу.

Задачі для розв’язку.

1. Підприємство використовує систему калькулювання витрат за замовленнями і застосовує заздалегідь визначену ставку розподілу загальновиробничих витрат. Загальновиробничі витрати розподіляються на базі витрат на оплату праці. Бюджетні витрати підприємства:
 - прями матеріальні витрати – 200000 грн.,
 - прями витрати на оплату праці – 110000 грн.,
 - загальновиробничі витрати – 220000 грн.

Фактичні витрати на виконання замовлення №214 на виробництво 5000 одиниць продукції були такими:

- прямі матеріальні витрати – 60000 грн.,
- прямі витрати на оплату праці – 40000 грн.

Визначити: 1) суму загальноновиробничих витрат замовлення, 2) загальні витрати на замовлення №214; 3) собівартість одиниці продукції.

Тема 4. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку.

Питання для обговорення:

1. Дайте характеристику моделі «обсяг - витрати – прибуток» ?
2. Яка геометрична інтерпретація величини постійних витрат ?
3. Яка геометрична інтерпретація величини питомих змінних витрат ?
4. Яка геометрична інтерпретація ціни реалізації ?
5. Що таке «маржинальний дохід», яка його геометрична інтерпретація ?
6. Поясніть зміст виразу «вклад на покриття» ?
7. Яка геометрична інтерпретація прибутку ?
8. Як пов'язані між собою показники маржинального доходу і прибутку ?
9. Яка геометрична інтерпретація точки беззбитковості ?
10. Що таке «беззбитковий оборот» ?
11. Як розраховується величина точки беззбитковості ?
12. Як розраховується беззбитковий оборот ?

Задачі для розв'язку.

1. Вартість оренди теплоходу «Каштан-2» 100 у.о. за годину, змінні витрати складають 80 у.о. за годину. Загальні постійні витрати на місяць 3800 у.о. Запланований обсяг годин на оренду теплоходу у липні поточного року 440. Визначити: 1) точку беззбитковості даного бізнесу в натуральних одиницях; 2) силу дії операційного важеля (пояснити, який вплив на величину прибутку має

зміна величини виручки); 3) обсяг годин оренди теплоходу, необхідний для отримання місячного прибутку від даного бізнесу в розмірі 6000 у.о.

2. Бухгалтер-аналітик виробничого підприємства визначив, що постійні витрати підприємства на місяць становлять 60000 грн. а змінні витрати на виробництво одиниці продукції – 200 грн. Запишіть функцію витрат підприємства і спрогнозуйте, чому будуть дорівнювати загальні витрати, якщо підприємство планує виготовляти 500 одиниць товару на місяць.

3. Відомо, що загальні витрати підприємства на виробництво 10000 одиниць продукції становили 160000 грн. (зокрема змінні витрати на одиницю продукції – 4 грн.). Визначити витрати підприємства на виробництво 6000 одиниць продукції.

4. Ціна реалізації продукції фірми – 260 грн. за од., змінні витрати – 230 грн. за од., постійні витрати на місяць – 60000 грн., запланований обсяг продажу на місяць 3000 одиниць. Визначити точку беззбитковості фірми в натуральних одиницях, силу дії операційного важеля, пояснити отримані значення. Яким має бути обсяг реалізації, щоб фірма отримала за місяць 60000 грн. прибутку?

Тема 5. Аналіз для прийняття рішень стосовно залучення інвестицій.

Питання для обговорення:

1. Поняття про контролінг інвестиційних проектів, його мета і завдання.
2. Принципи, функції та види контролінгу інвестиційних проектів.
3. Критерії оцінки інвестиційних проектів у контролінгу.
4. Процес створення системи контролінгу інвестицій та його етапи.
5. Процес реалізації контролінгу інвестиційних проектів.

Тема 6. Бюджетне планування і контроль.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає процес планування ?
2. Які можна виділити види планів контролінгу за змістом ?

3. Дайте характеристику особливостей стратегічного планування ?
4. Стратегічний план - план кількісний ?
5. Що є оперативним плануванням ?
6. Чи існують будь-які зв'язки між стратегічним і оперативним плануванням ?
7. Що таке диспозитивне планування ?
8. На основі чого розробляються диспозитивні плани ?
9. Які завдання довгострокового планування ?
10. Чи є залежність між короткостроковими і довгостроковими планами ?
11. Чи справедлива думка, що стратегічні і довгострокові плани одне і те ж ?

Задачі для розв'язку.

Бюджет продажу компанії «Полнос» на наступний рік містить такі дані:

Місяць	Прогноз продажу, од.
Січень	4900
Лютий	5000
Березень	4900
Квітень	5100

На 1 січня запас готової продукції становив 1800 одиниць. Необхідний запас продукції на кінець кожного місяця повинен становити 15% обсягу продажу, очікуваного в наступному місяці. Необхідно скласти бюджет виробництва на наступний рік.

Тема 7. Стратегічний контролінг на підприємстві.

Питання для обговорення:

1. Дайте визначення категорії стратегічне планування ?
2. Дайте визначення поняття стратегія ?

3. Охарактеризуйте принципи формування стратегічних планів ?
4. Розкрийте зміст поняття тактики ?
5. Поясніть зміст поняття бар'єрів реалізації стратегічних планів підприємства ?
6. Перелічіть і поясніть суть заходів з подолання бар'єрів реалізації стратегічних планів розвитку підприємства ?
7. Розкрийте суть зв'язку тактики і стратегії підприємства ?
8. Що таке конкурентна перевага ?
9. Поясніть модель механізму взаємодії стратегії і тактики розвитку підприємства, їх взаємозв'язок і зв'язок із системою контролінгу ?
10. Що таке місія підприємства ?
11. Перелічіть складові елементи та поясніть зміст стратегічного плану розвитку підприємства ?
12. Яка роль стратегічного аналізу у процесі розробки стратегії підприємства ?
13. Які методи стратегічного аналізу найчастіше використовуються у процесі розробки стратегії підприємства ?
14. Які саме додаткові елементи необхідні для формування успішної стратегії розвитку підприємства ?

Тема 8. Організаційно-методичні основи створення системи контролінгу на підприємстві.

Питання для обговорення:

1. Організаційна структура управління підприємством (фірмою).
2. Місце служби контролінгу в організаційній структурі підприємства.
3. Варіанти організації служби контролінгу.
4. Основні передумов концепції контролінгу.
5. Структура служби контролінгу на підприємстві.
6. Контролер-стратег корпорації, його функції та обов'язки.

Міністерство освіти і науки України
Державний університет «Житомирська політехніка»

7. Інформація в системі контролінгу та вимоги до неї.
8. Організація впровадження системи контролінгу на підприємстві.

КОМПЛЕКСНА ЗАДАЧА № 1

За наведеними даними визначити: собівартість одиниці продукції А і Б, планові ціни на продукцію, фактичні ціни на продукцію, валовий дохід від реалізації, чистий дохід, собівартість реалізованої продукції, валовий прибуток, операційний прибуток, чистий прибуток (якщо операційний прибуток дорівнює прибутку до оподаткування). Звітний період – місяць.

На початок звітнього періоду підприємство «Світ» мало наступні активи:

Основні засоби

Найменування	Первісна вартість, тис. грн.	Знос, тис. грн.	Метод нарахування амортизації
Офісне приміщення	3520,2	562,0	Прямолінійний метод ($T_n = 25$ років, Лв 1% від Пв)
Виробниче приміщення	2360,0	254,6	Прямолінійний ($T_n = 20$ років, Лв 1% від Пв)
Обладнання для виготовлення виробу А	985,5	120,8	Зменшення залишкової вартості ($T_n = 8$ років, Лв 1,5% від Пв)
Обладнання для виготовлення виробу Б	569,4	102,4	Кумулятивний метод ($T_n = 8$ років, Лв 1,5% від Пв, $T_e = 2$ роки)
Обладнання для виготовлення виробу А і Б	1023,7	0,0	Прискореного зменшення залишкової вартості ($T_n = 5$, $K = 1,5$)
Вантажний автомобіль	723,6	43,7	Виробничий метод ($N_{заг} = 500$ тис. км, $N_m = 12$ тис. км, Лв 1% Пв)
Легковий автомобіль	101,1	10,2	Виробничий метод ($O_{заг} = 100$ тис. км, $O_m = 0,5$ тис. км, Лв 1% Пв)
Комп'ютерна техніка	40,9	5,9	Прискореного зменшення залишкової вартості ($T_n = 5$, $K = 3$)

Міністерство освіти і науки України
Державний університет «Житомирська політехніка»

Торговельне обладнання	29,0	3,6	Прискореного зменшення залишкової вартості (Тн = 4 роки, К = 2)
------------------------	------	-----	---

* Тн – нормативний строк експлуатації обладнання; Лв – ліквідаційна вартість, Пв – первісна вартість, Те – кількість років, яке обладнання експлуатувалось; К – прискорюючий коефіцієнт, Озаг – загальний очікуваний обсяг виробництва (пробіг), який очікується виробити за весь період експлуатації обладнання; Ом – обсяг виробництва (пробіг) за місяць.

Виробничі запаси

Найменування	Дата надходження	Кількість, од.	Ціна, грн.
Матеріал для виготовлення виробу А Протягом періоду використано 40000 од. Метод визначення матеріальних витрат: за середньозваженою вартістю	Залишок на 1.05	12000	15,60
	10.05	10000	15,80
	20.05	10000	16,00
	30.05	10000	16,10
Матеріал для виготовлення виробу Б Протягом періоду використано 25000 од. Метод визначення витрат ФІФО	Залишок на 1.05	8000	22,00
	10.05	5000	22,50
	20.05	5000	23,00
	30.05	5000	23,50
Паливо для вантажного автомобіля Протягом періоду використано 3100 л Нормативний метод (НВ = 25,20 грн.)	Залишок на 1.05	1000	25,20
	15.05	1500	25,25
	30.05	1500	25,21
Паливо для легкового автомобіля Протягом періоду використано 70 л Нормативний метод (НВ = 25,85)	Залишок на 1.05	30	25,80
	15.05	30	25,85
	30.05	30	25,85
Пакувальні матеріали для продажу продукції Витрачені повністю	10.05	400	0,5
	20.05	500	0,45

Дані для розрахунку заробітної плати за звітний місяць.

Посада	Система оплати праці	Фактично відпрацьовано	Тарифна годинна ставка
Директор	Посадовий оклад 12500 грн.	-	-
Бухгалтер	Посадовий оклад 12300 грн.	-	-
Секретар	Посадовий оклад 8300	-	-
Робітник 1 (продукція А)	Відрядна пряма Норма часу 5хв./од.	-	44,60
Робітник 2 (продукція Б)	Відрядна пряма Норма часу 6 хв./ од.	-	45,80
Робітник 3 (продукція А, Б)	Пряма погодинна	184	53,60
Допоміжний робітник	Пряма погодинна	180	30,50

Міністерство освіти і науки України
Державний університет «Житомирська політехніка»

Водій вантажного авто	Пряма погодинна	184	38,50
Водій легкового авто	Пряма погодинна	160	32,00
Продавець	Пряма погодинна	180	29,50

Відрахування на соціальні заходи, що сплачує підприємство – єдиний соціальний внесок у розмірі 22% від бази нарахування

Фактично за звітний місяць виготовлено 2210 од. продукції А і 1840 од. продукції Б. Реалізовано продукції А 2210 од., продукції Б 1840.

План виробництва виконано на 95%. Незавершене виробництво на початок місяця: продукція А – 1200 грн., продукція Б – 2100 грн.; на кінець місяця: продукція А – 1500 грн., продукція Б – 2500 грн.

Планова рентабельність продукції А – 8,5%, продукції Б – 10,5%.

Фактична ціна на продукцію А на 4% більша за планову, а на продукцію Б на 3% менше.

КОМПЛЕКСНА ЗАДАЧА №2

Підприємство «Альфа» займається виробництвом фенів (їх вузловим збиранням). Загальна кількість працюючих працівників підприємства «Альфа» станом на 01.01.2019 року 57 чоловік.

У своїй господарській діяльності до 01.01.2019 року підприємство «Альфа» дотримувалось стратегії «активного розвитку». У зв'язку зі зміною умов макросередовища функціонування (кризові явища національної та світової економіки), керівництво підприємства прийняло рішення переглянути існуючу стратегію розвитку підприємства.

Система бюджетного планування діяльності підприємства повинна дати змогу зменшити витрати підприємства від факторів прямої та непрямой дії у грошовому вираженні.

Необхідно скласти операційні бюджети підприємства «Альфа», станом на 2019 рік, використовуючи такі дані:

1. Складові частини продукції підприємства – фену:

- електричний мотор;

Міністерство освіти і науки України
Державний університет «Житомирська політехніка»

- мікросхема;
- решітка нагріву/охолодження;
- гвинт вентилятора;
- перемикач;
- мінітрансформатор;
- ізоляційне внутрішнє покриття;
- зовнішня пластикова решітка виходу повітря;
- зовнішня пластикова решітка забору повітря;
- пластиковий корпус;
- електрошнур;
- насадка для укладання волосся.

2. Додатково комплектацію фена складають: професійний пластиковий гребінець та інструктивний матеріал (інструкція користувача і гарантійний талон).

3. Готовий виріб після стадії свого збирання проходить процес передпродажної упаковки. Для процесу пакування використовуються: картонна коробка та поліетиленовий пакет.

4. Розхід комплектуючих для складання одного готового виробу згідно технологічного процесу та їх закупівельні ціни, а також елементи додаткової комплектації виробу наведено у таблиці 1.

Таблиця 1.

Розхід комплектуючих матеріалів для виготовлення 1 фена

<i>№ з/п</i>	<i>Назва складового елемента виробу</i>	<i>Закупівельна ціна грн./шт. станом на 01.01.19 р.</i>	<i>Розхід на один фен, шт.</i>
1	Електричний мотор	100,00	1
2	Мікросхема	24,00	1
3	Решітка нагріву/охолодження	11,40	2
4	Гвинт вентилятора	26,00	1
5	Перемикач	5,00	1

Міністерство освіти і науки України
Державний університет «Житомирська політехніка»

6	Мінітрансформатор	42,60	1
7	Ізоляційне внутрішнє покриття	7,60	1
8	Зовнішня пластикова решітка виходу повітря	4,00	1
9	Зовнішня пластикова решітка забору повітря	4,00	1
10	Пластиковий корпус	35,80	1
11	Електрошнур	40,00	1
12	Насадка для укладання волосся	16,00	2
13	Інструкція користувача	18,80	1
14	Гарантійний талон	3,00	1
15	Професійний пластиковий гребінець	24,60	1
16	Поліетиленовий пакет	0,50	1
17	Картонна коробка	7,20	1

5. Залишки матеріалів на складі підприємства «Альфа» станом на 01.01.2012 року склали:

Таблиця 2

Залишки комплектуючих матеріалів на складі ТОВ «Альфа» станом на 01.01.2019 року

№ з/п	Назва складового елемента виробу	Залишок матеріалу, шт.
1	Електричний мотор	100
2	Мікросхема	120
3	Решітка нагріву/охолодження	390
4	Гвинт вентилятора	80
5	Перемикач	143
6	Мінітрансформатор	28
7	Ізоляційне внутрішнє покриття	115
8	Зовнішня пластикова решітка виходу повітря	38
9	Зовнішня пластикова решітка забору повітря	20
10	Пластиковий корпус	130
11	Електрошнур	290
12	Насадка для укладання волосся	87
13	Інструкція користувача	34
14	Гарантійний талон	150
15	Професійний пластиковий гребінець	148
16	Поліетиленовий пакет	430
17	Картонна коробка	890

6. Процес складання фену є частково автоматизованим. Він складається із таких етапів:

- складання теплового агрегату та приєднання мікросхеми до мотора фену (здійснюється на автоматичній лінії);
- складання та комплектування фену рештою деталей (здійснюється в ручну);
- тестування готового виробу та виправлення недоліків у його роботі (здійснюється в ручну).

Пропускна спроможність автоматизованої лінії першого етапу – 80 фенів на годину. Лінія працює 8 годин в день.

Пропускна спроможність працівників цеху другого етапу виробництва – 65 фенів на годину. Робочий день працівників 6 годин на день.

Пропускна спроможність працівників цеху третього етапу виробництва – 24 фенів на годину. Робочий день працівників цеху 8 годин на день.

7. Працівники підприємства поділяються на дві категорії:

- працівники виробництва;
- інші працівники.

Згідно штатного розпису підприємства станом на 01.01.19 року на підприємстві існують такі посади:

- Генерального директора;
- Комерційного директора;
- Головного бухгалтера;
- Бухгалтера;
- Економіста;
- Менеджера персоналу;
- Менеджер з постачання;
- Менеджер зі збуту;

Міністерство освіти і науки України
Державний університет «Житомирська політехніка»

- Головного інженера;
- Начальника виробництва;
- Бригадира;
- Завідувача складом;
- Робітника;
- Водія;
- Вантажника;
- Секретаря-референта;
- Охоронця.

На підприємстві застосовуються такі форми оплати праці:

- для працівників виробництва – відрядно-преміальна форма оплати праці (від виробітку);
- для інших працівників – договірна (оклад та відсоток премії).

У таблиці 3 наведені розцінки оплати праці працівників підприємства «Альфа» у розрізі посад зазначених у штатному розписі.

Таблиця 3
Тарифи та розцінки оплати праці працівників ТОВ «Альфа» за штатним розписом

№ з/п	Назва посади	Тариф за год. / оклад грн.	% преміальних, від окладу або год. роботи	Кількість штатних одиниць
1	Генеральний директор	20000	10%	1
2	Комерційний директор	14000	9%	1
3	Головний бухгалтер	13000	3%	1
4	Бухгалтер	7000	5%	1
5	Економіст	8000	8%	1
6	Менеджер персоналу	7600	2%	1
7	Менеджер з постачання	7800	3%	1
8	Менеджер зі збуту	8200	5%	2
9	Головний інженер	11200	5%	1
10	Начальник виробництва	10800	2%	1
11	Бригадир	9600	5%	3
12	Завідувач складом	6400	2%	1
13	Робітник	40	10%	36
14	Водій	6000	4%	2

Міністерство освіти і науки України
Державний університет «Житомирська політехніка»

15	Вантажник	5000	3%	1
16	Секретар-референт	4200	2%	1
17	Охоронець	4600	5%	2

Робочий день категорії інших працівників триває 8 год.

Для розрахунку фонду робочого часу працівників підприємства «Альфа» використовується офіційно затверджений календар робочого часу на поточний рік і дані умови задачі.

8. Дослідивши попит на фени протягом 20016 – 2018 років та укладені контракти на продаж, менеджери зі збуту розробили комплексний прогноз продаж на 2019 рік (табл. 4).

Таблиця 4

Прогноз продаж фенів ТОВ «Альфа» на 2012 рік помісячно

№ 3/п	Назва місяця	Кількість, шт. реалізації	Прогнозна середньоринкова ціна, грн.
1	Січень	3000	960
2	Лютий	2500	970
3	Березень	3450	920
4	Квітень	5000	900
5	Травень	5600	870
6	Червень	7000	890
7	Липень	4000	900
8	Серпень	4430	840
9	Вересень	3860	980
10	Жовтень	3500	1020
11	Листопад	3200	1010
12	Грудень	4500	990

Протягом 2019 року очікуються можливі коливання попиту на продукцію ТОВ «Альфа», значення прогнозних продаж табл. 5.

Таблиця 5

Можливі коливання ринкового попиту на продукцію ТОВ «Альфа»

№ з/п	Назва місяця	% прогнозованих коливань попиту
1	Січень	+ 13 %
2	Лютий	-10 %
3	Березень	+ 8%
4	Квітень	+ 5%
5	Травень	+ 6%

Міністерство освіти і науки України
Державний університет «Житомирська політехніка»

6	Червень	+ 2%
7	Липень	-14%
8	Серпень	+ 5%
9	Вересень	+ 4%
10	Жовтень	-12%
11	Листопад	-5%
12	Грудень	+12%

Ймовірність здійснення прогнозу даних коливань 65 %.

9. Менеджер з постачання ТОВ «Альфа» розробив прогноз коливань закупівельних цін на продукцію підприємства протягом 2019 року табл. 6.

Ймовірність здійснення даного прогнозу дуже висока – 83 %.

Таблиця 6

*Прогноз коливань закупівельних цін на комплектуючі до продукції на 2019 рік
ТОВ «Альфа»*

№ з/п	Назва складового елемента виробу	% коливань у ціні комплектуючого елемента
1	Електричний мотор	+12%
2	Мікросхема	-3%
3	Решітка нагріву/охолодження	-1%
4	Гвинт вентилятора	0
5	Перемикач	0
6	Мінітрансформатор	+3%
7	Ізоляційне внутрішнє покриття	-0,5%
8	Зовнішня пластикова решітка виходу повітря	-2,0%
9	Зовнішня пластикова решітка забору повітря	+1%
10	Пластиковий корпус	-4%
11	Електрошнур	+2,5%
12	Насадка для укладання волосся	-8,0%
13	Інструкція користувача	+0,8%
14	Гарантійний талон	0
15	Професійний пластиковий гребінець	-3,0%
16	Поліетиленовий пакет	+0,4%
17	Картонна коробка	+1,5%

10. Загальний перелік витрат підприємства ТОВ «Альфа» є таким: комплектуючі до готових виробів, витрати на опалення цехів, витрати на опалення офісу, витрати електроенергію, витрати на воду, витрати на охорону (пожежну, міліції, МНС), витрати на бензин, витрати на ремонт автомобілів (вантажних та легкових), витрати на канцелярські товари, витрати на оренду

Міністерство освіти і науки України
Державний університет «Житомирська політехніка»

офісних приміщень, витрати на дослідження ринку, витрати на рекламу, представницькі витрати, витрати на відрядження адмінперсоналу, витрати на телефонні послуги, витрати на інтернет, витрати на адміністрування податкових платежів, податки та платежі підприємства, відсотки за кредитом, інші адміністративні та збутові витрати.

У табл. 7 розкрито величину даних витрат за останній рік функціонування ТОВ «Альфа».

Таблиця 7

Розмір витрат ТОВ «Альфа» за звітний 2018 рік

№ з/п	Вид витрат	Сума витрат, грн.
1	Комплектуючі до готових виробів	20246824
2	Витрати на опалення цехів	461780
3	Витрати на опалення офісу	420900
4	Витрати електроенергію	1121400
5	Витрати на воду технічну	253800
6	Витрати на охорону (пожежну, міліції, МНС)	70000
7	Витрати на бензин	680400
8	Витрати на ремонт автомобілів (вантажних та легкових)	179000
9	Витрати на канцелярські товари	24600
10	Витрати на оренду офісних приміщень	400000
11	Витрати на дослідження ринку	68000
12	Витрати на рекламу	100000
13	Представницькі витрати	180000
14	Витрати на відрядження адмінперсоналу	139600
15	Витрати на телефонні послуги	9000
16	Витрати на інтернет	6800
17	Витрати на адміністрування податкових платежів	24000
18	Податки та платежі підприємства	600200
19	Відсотки за кредитом	130000
20	Інші адміністративні витрати	380000
21	Збутові витрати	480000

Величина витрат ТОВ «Альфа» за 2019 рік з розбивкою по місяцям наведена у таблиці 8.

Таблиця 8

*Коливання розміру витрат ТОВ «Альфа» протягом року **

Міністерство освіти і науки України
Державний університет «Житомирська політехніка»

№ з/п	Назва місяця	% прогнозованих коливань розміру витрат
1	Січень	+ 14 %
2	Лютий	- 8 %
3	Березень	+ 6 %
4	Квітень	+ 5 %
5	Травень	+ 4 %
6	Червень	+ 3 %
7	Липень	-12%
8	Серпень	+ 3%
9	Вересень	+ 4%
10	Жовтень	-13%
11	Листопад	- 4%
12	Грудень	+ 9%

** Дані коливання витрат ТОВ «Альфа» вважати щорічними. Для розрахунку розподілу загальних сум кожного виду витрат у розрізі місяців, використовувати просту пропорцію у розмірі 1/12 для наведених сум витрат у таблиці 7.*